

Risto Laurikainen Luontokapinetin syntymästä:

"Yläneen kunnassa viriteltiin 1990- vuosikymmenen taitteessa ajatusta vetovoimaisten luontokohteiden saamisesta aikaisempaa paremmin esille. Aloitusta oli käsin piirretyn kalvon varassa. Siinä luki vihreällä suurilla kirjaimilla LUONTOKUNTA YLÄNE.

Luontokohteiden esiin ottamisella oli kuitenkin vankat perusteet. Luontokohteiden tarjonnasta on ensiksi tietenkin mainittava Vaskijärven luonnonpuisto. Tavallisesti vain tutkijoiden käytössä oleva luokiteltu luontokohde, mutta meillä polkureitti johdatti kulkijan pienille, kallioitten reunustamille järville ja luonnonkauniille suoalueelle. Eihän tätäkään reittiä aikanaan vapaa-ajan viettoon tarkoitettu, vaan se mahdollisti kruununmaan työntekijöiden liikkumisen alueella. Reitistön rakentamisella jatkossa oli vähän erilainenkin tarkoitus - paikallisen elinkeinoelämän vilkastuttaminen ja virkistysmahdollisuuksien lisääminen. Lisämausteensa toi EU-aika, jolloin hankerahoitus oli mahdollista byrokratian kuitenkin lisääntyessä.

Yläne sijoittui kärkikastiin myös soiden prosentuaalisessa osuudessa Varsinais-Suomessa. Soidensuojelun lisäarvoa tuli Kurjenrahkan kansallispuiston perustamisesta "historiallisen kahdeksan kunnan kiven ympärille".

Kohteita kunnan alueella oli runsaasti, esimerkkeinä osa Pyhäjärveä, pieniä järviä, Yläneenjoki, erämaiset alueet, luokitellut luonnonmuistomerkit, vanhat metsät, hattukivet ja muinaismuistot varhaisesta asumisesta.

Oikeastaan mitään ei varsinaisesti tuntunut puuttuvan. Oli vain kysymys siitä, miten parhaiten voitaisiin saada esille tieto näistä kohteista ja samalla tarjota mahdollisuus tutustua kaikkeen siihen, mitä luonto voi parhaimmillaan ihmiselle tarjota. Monet kaipaavat turvallisia merkittyjä reittejä ja reitistöön kuuluvia oheispalveluja. Tähän vastauksena syntyi noin 200 km erilaisia reittejä kuntien ja Varsinais-Suomen seutukaavaliiton yhteistyön tuloksena.

Miten sitten esitellä kaikkea sitä, mitä ympärillämme tapahtuu. Emme voi siirtää luontoa sisätiloihin, mutta voimme siirtää tietoa luonnosta sisätiloihin. Alkuajan tilannetta mielestäni valaisee hyvin seuraava lainaus: "Huippulaatuinen tietokonegrafiikka saattaa vaatia laitteita, joita ei ole Suomessa kuin kaksi tai kolme, joten joudun jättämään ne tässä vaiheessa tarjoukseni ulkopuolelle. Grafiikka ja yksinkertaiset animaatiot, jotka ovat mahdollisia meidän koneillamme kuitenkin sisältyvät hintaamme. Tämä ei tarkoita, että ne olisivat laadullisesti huonoja, mutta tässä laitetekniikka määrää rajat" **Ari Suomela /Montaasi.**

Luonnon esittäminen tyhjentävästi ja havainnollisesti, siihen on ihmisellä vielä varsin rajalliset keinot. Se, mitä luonnossa tapahtuu, kätkeytyy monesti kulkijan ulottumattomiin. Juuri näistäkin asioista ihmisen tulisi saada tietoa, ymmärryksensä laajentamiseksi. Ihmisen erilaisten toimenpiteiden vaikutus luonnon monimutkaisessa rakenteessa tulisi mahdollisimman hyvin tietää.

Vähäinenkin tieto on tarpeen. Luontokapinetin tarkoituksena on omalta osaltaan olla mukana tiedon lisääjänä. Keskeisenä päämääränä on myös ollut elinkeinojen kehittäminen. Erilaisten vaiheiden jälkeen Yläneen Luontokapinetti pääsi toteuttamaan tarkoitustaan konkreettisesti vuodesta 2002 lähtien.

Kehittämisen tarve on kuitenkin ilmeinen. Uutta tietoa tulee koko ajan. Voidaan vaikkapa kysyä, minkä näköisiä ovat otukset, mitkä tekevät arvokasta työtä maan alla. Mitä aineita suohon on sitoutunut. Sanonta "Kosketa luontoa niin luonto koskettaa sinua" Tämä kosketus tuli esimerkiksi omalle kohdalle tutustuessani turpeen kemialliseen koostumukseen. Eihän turpeen koostumusta näe pitkospuilla kulkiessa. Uuteaineita, happoja, hiilihydraatteja, hartseja ja vahoja ja antiseptisia ominaisuuksia. Luettelon jälkeen on jopa helpompi ymmärtää turvekylpylöidenkin olemassaolo. Turpeen parantavaan vaikutukseen on vankasti uskottu. Arvokkaiden maanpäällä näkyvien luontoarvojen lisäksi, arvostaa voi myös sitä, mitä suot ovat säilöneet vuosituhansien aikana.

Näitten kaikkien asioiden esiintuloon ja monen muun tiedon havainnollistamiseen tarvitaan asiaa osaavia ihmisiä. Luontokapinettia suunniteltaessa, eri osioita toteutettaessa, konkreettisessa rakentamisessa, rahoitusvaiheen monimutkaisissa kuvioissa, Yläneen kunnanhallituksen ja valtuuston päätöksenteossa on ollut sellainen henki, joka on synnyttänyt käyntikohteen, mikä koputtelee lähivuosina 100 000 tutustujan rajaa.

Erittäin ansiokasta on se, että 4H:n vastuuajana toiminta on profiloitunut hyvin paljon nuorten luontotietouden lisäämiseen."

Yläneellä 03.02.2020

Risto Laurikainen

Yläneen kunnanjohtaja

1988-2008